

Селекціонер

Газета Миронівського інституту пшениці імені В.М.Ремесла Національної академії аграрних наук України

№2 (№0131)

Березень 2016 року

Газета виходить з листопада 2003 року

Перший «Миронівський вісник»!

Торік наш Інститут перереєстрував збірник наукових праць. Міністерство юстиції України видало «Свідectво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації» категорії «Наукове видання» із затвердженою назвою «Миронівський вісник». Періодичність його видання – двічі на рік

Наприкінці грудня 2015 року надруковано перший випуск збірника, в якому зібрано 25 експериментальних і оглядових статей науковців МПІ та інших науково-дослідних установ України з питань селекції, генетики і біотехнології, насінництва і насіннєзнавства, захисту рослин, технологій вирощування зернових культур.

У статтях оновленого видання можна знайти відомості з цих галузей аграрної науки, ознайомитися з думками авторів з тих чи інших наукових питань та отримати багато потрібної і корисної інформації для своєї наукової роботи.

Запрошуємо науковців до публікацій за вищевказаною тематикою

у нашому збірнику наукових праць «Миронівський вісник»! Звертатися: тел. 096-770-85-70; факс (04574) 74-1-35, (04574) 74-3-53; e-mail: mip.remeslo@gmail.com

Молоді кандидати наук

Нещодавно на засіданні спеціалізованої вченої ради ДУ Інститут сільського господарства степової зони НААН України успішно захистили дисертаційні роботи наукові співробітники лабораторії селекції ярої пшениці МПІ Ірина Федоренко («Мінливість морфо-біологічних ознак колекційних зразків і виділення джерел високої продуктивності і якості пшениці м'якої ярої в умовах Лісостепу України») і Марина Федоренко («Селекція пшениці твердої ярої на стійкість до вилягання та продуктивність рослин для умов Лісостепу України»). Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник Кочмарський Валентин Сергійович.

Члени спеціалізованої вченої ради одностайно проголосували за присудження Ірині Вікторівні та Марині Вікторівні наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук зі спеціальності 06.01.05 – селекція і насінництво.

Вітаємо молодих кандидатів наук з успішним подоланням важливого щабля на професійному шляху науковця! Щасливої вам наукової долі, творчих успіхів і високих досягнень на селекційній ниві!

Озимина наприкінці зими

Погодні умови взимку 2015/16 року були загалом сприятливими для зимівлі озимих культур. Середньодобовий перехід через 0 °C у бік зниження, а відтак і остаточне припинення вегетації озимих відбулися лише 29 грудня. Абсолютний мінімум на вузлі кушіння за зимовий період становив мінус 6,5 °C (початок січня), максимальне промерзання ґрунту – до 30 см, а висота снігового покриву – до 50 см. На час припинення вегетації рослини озимої пшениці перебували на II етапі органогенезу, коефіцієнт кушіння сягав 5 стебел, рослини озимого ячменю – на III етапі органогенезу, коефіцієнт кушіння становив у середньому 1,6 стебел. На період припинення вегетації рослини пшениці та ячменю накопили достатній вміст цукрів на вузлах кушіння, що впродовж зимового періоду коливався від 29,7 до 41,2 % у пшениці та від 25,3 до 40,4 % в ячменю. Відсоток цукрів залежав від попередника, строку сівби та змін температури. При зниженні температури рослини активно використовували цукри, а при підвищенні знову їх накопичували.

Наприкінці лютого стан посівів добрий, незворотних пошкоджень у рослин не виявлено. Сподіваємось на такі само сприятливі погодні умови й під час відновлення весняної вегетації озимих, що дасть надію на отримання високого врожаю.

Зернова продуктивність сьогодні

За доброю традицією, започаткованою на Миронівській селекційно-дослідній станції ще у 20-х роках минулого сторіччя, у лютому в МПІ відбувся семінар-навчання «Сучасні сорти миронівської селекції та реалізація потенціалу їх продуктивності».

До інституту приїхало близько 100 учасників – керівники, агрономи і спеціалісти агрослужб, сільгоспідприємств різних форм власності від великих агрохолдингів до фермерських господарств Лісостепу і Степу, а також представники відомих компаній «Дюпон Україна», «Сингента», «Конкорд», «Ерідон», ТОВ «Україно-венгурська насіннева компанія» та ін., які представили свою рекламну продукцію.

На семінарі обговорювали основні проблеми сучасного зерновиробництва, багато з яких загострюються в теперішніх кліматичних та антропогенних умовах, про що доповідали як миронівські вчені, так і запрошені, – академіки, професори, кандидати наук.

Директор МПІ Олександр Демидов нагадав про головні завдання установи на перспективу – розвиток міжнародного співробітництва для просування миронівських сортів на європейський ринок, налагодження маркетингової служби, створення і акредитацію на базі МПІ лабораторії з визначення посівних якостей та сертифікації насіння зернових культур.

Директор Департаменту АПР Київської ОДА Олександр Шевченко наголосив, що це зібрання – початок підготовки до весняних польових робіт 2016 року, і від того, яке насіння і технології використають аграрії, напряму залежить ефективність і результативність їхньої роботи.

Академік-секретар відділення рослинництва НААН, академік НААН Олександр Іващенко підкреслив, що шляхи до того, щоб мати здорову землю, хорошу воду, врожай доброї якості, полягають у комплексі таких складових, як селекція, насінництво, правильна агротехніка, менеджмент, технічне забезпечення.

Учасники семінару почули багато корисних порад щодо практичного господарювання. Так, професор Білоцерківського НАУ Станіслав Васильківський стосовно принципу підбору сортів для господарства наголосив, що найнадійнішим є насіння миронівських сортів, бо воно вирощене в зоні гарантованого насінництва. Керівники селекційних підрозділів МПП Олександр Гуменюк, Світлана Хоменко, Володимир Гудзенко, Сергій Волощук та Носівської СДС МПП Олександр Буняк зацентрували увагу агрономів на особливостях і перевагах сортів, які пропонуються для вирощування у господарствах різного рівня. Серед них сильні сорти пшениці озимої Мирлена, Світанок, Березиня та Легенда миронівські, пшениці ярої м'якої Сімкода миронівська, Панянка і твердої – Жізель, Діана, ячменю озимого Атлант і Паладин миронівські та ярого Віраж, Талісман Миронівський, Хадар, Триполь, тритикале озимого Амур і Обрій Миронівський та носівські сорти голозерного вівса Закат, Скарб України, Тембр.

Про те, як підвищити якість зерна та захистити посіви зернових від хвороб та шкідників, а також про заходи щодо догляду за посівами у весняний період розповіли кандидат біологічних наук Василь Колучий, провідний науковий співробітник лабораторії якості зерна МПП, професор кафедри селекції НУБіП Ганна Ковалишина та професор Житомирського НАЕУ Володимир Дубовий.

Підсумки семінару-навчання дбив директор інституту Олександр Демидов. Головна теза зібрання, констатував він, – «Миронівські науковці і надалі працюватимуть заради розвитку вітчизняного зерновиробництва в царині селекції та технологій вирощування зернових у сучасних сівозмінах. Аграрії і надалі отримуватимуть від учених МПП готовий науковий продукт – високоякісне насіння нових урожайних адаптованих сортів та технологічний супровід їх вирощування».

Учасники семінару отримали корисну різнопланову інформацію та методичні рекомендації для підвищення врожайності зернових у практичних умовах своїх господарств. Отже, подальша ефективна співпраця триватиме.

Любі жінки!

*Прийміть наші щирі вітання зі святом **8 Березня!***

Хай теплий березневий промінь розбудить у ваших душах весну, любов і натхнення! Бажаємо вам жити в мирі й добрі, благополуччі і радості! Міцного вам здоров'я, затишку у родині і безмежної поваги рідних, друзів і колег! Нехай збудуться ваші найзаповітніші мрії, а Весна додасть життєвих сил і енергії!

Чоловіки МПП

Квітуче березень прекрасний

Для вас у цей Жіночий день!

Добра! Любові! Мрій і щастя!

Барвистих квітів і пісень!

Вітаємо ювілярів!

2 березня –Тетяна Олександрівна Осадча (МПП)

8 березня – Валентина Володимирівна Шевченко (МПП)

21 березня – Степан Васильович Верешко (МПП)

Наймолодшому відділу 30 років

Біотехнологія – один із найновітніших напрямів сучасної науки. Дослідження на клітинному рівні розпочаті у МПП 30 років тому, коли 1 березня 1986 року був створений відділ біотехнології селекційного процесу, що складався з лабораторій клітинної селекції та генетики і об'єднав селекціонерів, біохіміків, біофізиків, морфологістів, генетиків.

Ініціатором створення, організатором і першим керівником відділу, а також лабораторії клітинної селекції у його складі, був заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії віддалених схрещувань, кандидат сільськогосподарських наук (з 1999 р. – доктор) Володимир Сергійович Гірко. Він очолював відділ понад 20 років. З вересня 2007-го відділом керує кандидат сільськогосподарських наук Сергій Іванович Волощук.

В умовах глобальних змін клімату особливо актуальною і важливою частиною селекційної роботи є клітинна селекція, що доповнює класичні методи добору і дає змогу прискорити процес отримання форм злакових, стійких до біотичних та абіотичних стресових чинників.

Дослідження щодо технології отримання *in vitro* рослин тритикале з підвищеною толерантністю до абіотичних стресових чинників проводить науковий співробітник,

аспірант Сергій Пикало, який вже завершує роботу над дисертацією. Сергій – незмінний учасник міжнародних конференцій з біотехнології та генетики, на яких неодноразово удостоєний дипломів і грамот. Наполегливо освоює напрями досліджень відділу та активно готується до вступу в аспірантуру і молодший науковий співробітник Артем Ковальчук.

У відділі розроблено багатоступеневу схему клітинної селекції *in vitro* на стійкість до стресових факторів та доведено можливість збереження стійкості створеного матеріалу до дії селективних чинників під час переходу від клітинного рівня організації на рівень цілісної рослини та успадкування цієї ознаки в наступних поколіннях.

Методом клітинної селекції одержано рослини тритикале, стійкі до посухи і засолення, а також проти фузаріозу та септоріозу. Вони є цінним вихідним матеріалом до подальшого використання у селекційному процесі для створення нових, толерантних до вказаних стресових чинників сортів, придатних до вирощування у зонах екологічного стресу.

Під керівництвом завідувача відділу Сергія Волощука проводяться складні схрещування тритикале з ячменем та егілопсами з ме-

тою отримання інтрогресивних форм для подальшої селекції. Гібридне колосся, в якому до 250 зерен, а маса зерна з рослини сягає 8 г, неабияк вразило представників німецької компанії «КВС ЗААТ АГ» (одна з провідних у світі з селекції та виробництва насіння сільгоспкультур), які побували в інституті у 2013 році. Цього року на ДСВ буде переданий ячмінно-тритикальний гібрид – надзвичайно ранньостиглий сорт Ятаган, що має в колосі понад 100 добре виповнених зерен.

Великим попитом у виробників користуються районований сорт озимого тритикале Амур і внесений торік до Держреєстру сортів України Обрій миронівський. Державне випробування проходить перспективний сорт Миролан. Цього року заплановано передачу на державне сорто-випробування нових ліній. Кормовий Фенікс після скошування швидко відростає і дійсно постає, як з попелу, та ще встигає дати 2–3 т/га зерна. Новий сорт Пам'яті Пацеки (один із авторів – миронівський селекціонер Д. І. Пацека), що створений добром із сорту озимого тритикале Амур, вирізняється високою врожайністю та адаптивністю. Хліб, випечений із зерна тритикале, добрий на смак, тривалий час не черствіє, а також корисний для хворих на цукровий діабет.

Віriamo, що миронівські сорти тритикале вийдуть на безкрайні українські лани і неодмінно займуть достойне місце у вітчизняному зерновиробництві.

